

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 07 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ**

A1. Περίληψη κειμένου

Το κείμενο αναφέρεται στον ρόλο της επιστήμης και στο ηθικό χρέος του επιστήμονα. Αρχικά επισημαίνεται πως, ενώ η επιστήμη αφοσιώνεται στην διεύρυνση των πνευματικών οριζόντων και κατά τον Αϊνστάιν αποτελεί το μέσο για την πρόοδο της ανθρωπότητας, η τεχνολογία επιδιώκει την κάλυψη των πραγματικών αναγκών. Στη συνέχεια, με δεδομένη την ανάπτυξη της επιστήμης και της τεχνολογίας στη σύγχρονη εποχή, εγείρεται ο προβληματισμός για την ηθική διάσταση αυτής της εξέλιξης. Σε μια εποχή υπονόμευσης του ανθρωπισμού και πληθώρας προβλημάτων ο επιστήμονας έχει τεράστια ευθύνη για την χρήση των επιτευγμάτων του, γι' αυτό επιβάλλεται να έχει τα ηθικά εφόδια και συναίσθηση της κοινωνικής του ευθύνης. Τέλος υπογραμμίζεται πως, επειδή η αξιοποίηση των επιτευγμάτων διαφεύγει συχνά από τους επιστήμονες, κρίνεται αναγκαίος ο ανθρωποκεντρικός προσανατολισμός της επιστήμης και η ηθική συγκρότηση του επιστήμονα.

B1. α. → Λάθος, β. → Λάθος γ. → Σωστό, δ. → Σωστό, ε. → Σωστό

B2.α. Η παράγραφος αναπτύσσεται με τη μέθοδο της αιτιολόγησης. Αιτιολογείται η μη ταύτιση επιστήμης και τεχνολογίας «Επιστήμη, βέβαια, και τεχνολογία δεν ταυτίζονται, διότι η επιστήμη...» Ενδεικτική η διαρθρωτική λέξη «διότι».
(Επίσης μπορεί να αναφερθεί ως τρόπος ανάπτυξης η σύγκριση – αντίθεση επιστήμης τεχνολογίας με τη διαρθρωτική λέξη ενώ και το παράδειγμα του Αϊνστάιν).

β. Διαρθρωτικές λέξεις

βέβαια : δηλώνει έμφαση, βεβαιότητα
εάν : δηλώνει προϋπόθεση – υπόθεση
όμως : δηλώνει αντίθεση
για τούτο : δηλώνει αιτιολόγηση.
δηλαδή : δηλώνει επεξήγηση.

B3. α. Συνώνυμα

αέναος : διαρκής, συνεχής, ασταμάτητος
προσηλωμένη : αφοσιωμένη, προσκολλημένη
εγείρουν : προκαλούν, ανακινούν
αλλοτριώνουν : αποξενώνουν, αλλοιώνουν, απομακρύνουν
καταστρεπτικό : ολέθριο

β. Αντώνυμα

συγκεκριμένο → γενικό, αφηρημένο, αόριστο
βελτίωσε → επιδείνωσε, χειροτέρεψε
ευθύνη → ανευθυνότητα, ολιγωρία, αδιαφορία
υλική → πνευματική, άυλη

ελευθερία → ανελευθερία, υποδούλωση, εξάρτηση.

B4.α. «Η σύγχυση πραγματικών ...των ανθρώπων». Μέσω της χρήσης του ασύνδετου σχήματος στο εν λόγω απόσπασμα ο συγγραφέας παρουσιάζει πολλά νοήματα ενωμένα σε ένα σύνολο. Επιτυγχάνεται επίσης η γοργότητα, τρόπος απλός, λόγος γρήγορος κοφτός, ζωντανός.

β. «Όμως η τεχνολογία ...περισσότερο άνθρωπος». Μέσω της ρητορικής ερώτησης επιδιώκεται ο προβληματισμός, η ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση του δέκτη ως προς τη χρήση της τεχνολογίας. Το ύφος γίνεται ζωντανό και παραστατικό.

Γ1. Επικοινωνιακό πλαίσιο: Ομιλία στην τελετή αποφοίτησης του σχολείου.

Απαιτείται Προσφώνηση: Αγαπητέ κ. Διευθυντή, αγαπητοί καθηγητές, φίλοι συμμαθητές – συμμαθήτριες. Αποφώνηση: Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

Χρήση όλων των ρηματικών προσώπων (εκτός από το β' ενικό)

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ:

1^ο ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: Ο ρόλος της επιστήμης στην αντιμετώπιση των σύγχρονων προβλημάτων: Ενδεικτικά Οξυμμένα προβλήματα: υποσιτισμός, οικολογικό πρόβλημα, ασθένειες, διατροφή, υπερκατανάλωση, υπερπληθυσμός, πολεμικοί εξοπλισμοί, προπαγάνδα, υπονόμευση, καταστρατήγηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ανεργία, αλλοτρίωση, ψυχικά προβλήματα, βία – εγκληματικότητα, τεχνολογικό χάσμα χωρών, ενεργειακό πρόβλημα.

Απαιτείται: Ρόλος επιστήμης:

- Διεύρυνση των πνευματικών οριζόντων του ανθρώπου συμβάλλοντας στην απαλλαγή του από την άγνοια, τις προκαταλήψεις, συντελώντας στην αυτογνωσία και την αυτοβελτίωση.
- Άνοδος του βιοτικού επιπέδου, αναβάθμιση διατροφής, κατοικίας, γενικότερα συνθηκών διαβίωσης.
- Ανάπτυξη της ιατρικής θεραπείας ασθενειών, αύξηση μέσου όρου ζωής.
- Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, νέες μέθοδοι απομύζησης των φυσικών πόρων, απαλλαγή από την κυριαρχία της φύσης.
- Άμβλυνση κοινωνικών ανισοτήτων. Εντοπισμός προβλημάτων και αντιμετώπιση τους σε πνεύμα συνεργασίας.
- Ικανοποίηση αποτελεσματικότερα των κοινωνικών αναγκών, κατανόηση της δομής και της λειτουργίας της κοινωνίας και βελτίωση των θεσμών της.
- Ενεργοποίηση και προάσπιση δημοκρατικού πολιτεύματος, ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

2^ο ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: Ηθικά εφόδια του επιστήμονα.

Στον επιστήμονα που αναλαμβάνει πλήρως το κοινωνικό του λειτουργήμα, παρατηρούνται:

- Επιστημονική υπευθυνότητα: Διαθέτει συναίσθηση της ευθύνης του απέναντι στην επιστήμη, είναι καταρτισμένος, ενημερωμένος και ασκεί την επιστήμη του με αρετή.
- Κοινωνική συνειδητοποίηση: Αφουγκράζεται τα κοινωνικά προβλήματα και στρατεύεται στον κοινωνικό αγώνα.
- Κριτική συνειδητοποίηση: Αντιμετωπίζει υπεύθυνα τα προβλήματα ασκώντας εποικοδομητική κριτική και ακολουθώντας ανθρώπινη πορεία.
- Ακεραιότητα: Είναι ακέραιος χαρακτήρας, τίμιος και θαρραλέος.
- Αίσθηση του μέτρου: έχει αυτογνωσία, αυτοκυριαρχία, ταπεινοφροσύνη, ειλικρίνεια, μετριοπάθεια.
- Ανθρωπιστικά ιδεώδη: Δείχνει αγάπη προς τον συνάνθρωπο, την πατρίδα, τη δημοκρατία, την ειρήνη.

- Εγκράτεια: Διακρίνεται από ανιδιοτέλεια, σύνεση και περίσκεψη στις ενέργειές του.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επισήμανση της αναγκαιότητας του εξανθρωπισμού της επιστήμης για την αντιμετώπιση των σύγχρονων προβλημάτων και την ηθική συγκρότηση του επιστήμονα για την συνετή χρήση των επιτευγμάτων προς όφελος της ανθρωπότητας.

Αποφώνηση: Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας

Οι Απαντήσεις είναι ενδεικτικές και σε καμία περίπτωση μοναδικές

Επιμέλεια απαντήσεων:

Σκυριανού Μαίρη

Μπέκου Νατάσα

Φιλόλογοι

Φροντιστήριο Μ.Ε «ΕΠΙΛΟΓΗ» - Καλαμάτα

<http://www.epil.gr>